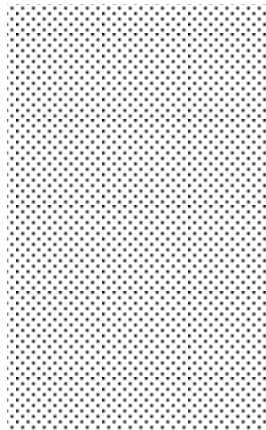

پروژه یه ک له باره ی یاسای سه لامه تی شوینی کاره وه

نوسینی: کاوه که ریم

پروژه‌یه‌ک له‌بارهی یاسای سه‌لامه‌تی شوینی کاره‌وه

کاوه که‌ریم

ده‌ستپیک:

پوژانه به‌ه‌زاره‌ها کریکار له جیهاندا ده‌بنه قوربانی خراپی شوینی کارو پوژ نییه هه‌والی دلته‌زینی رووداوی گیان له‌ده‌ستدان کریکاران له شوینی کاریاندا نه‌بیستین. ته‌نانه‌ت پوژ نه‌بووه کریکاران تووشی رووداوی دلته‌زین نه‌بن و ئەندامیکی جه‌سته‌یان له‌ده‌ست نه‌دابیت، یان به‌هۆی ناسه‌لامه‌تی شوینی کاره‌وه تووشی چهنده‌ها نه‌خووشی نه‌بوین.

مه‌سه‌له‌ی سه‌لامه‌تی شوینی کار و دارشتنی یاسایه‌کی تایبته به‌م مه‌سه‌له‌یه، هه‌ر له‌سه‌ره‌تای سه‌ره‌له‌دانی سه‌رمایه‌داریه‌وه به‌شیک بووه له‌خواستی ملوینی چینی کریکار. داخوازی بو باشتربوونی هه‌لومه‌رجی کاری کریکاران و پاریزراو بوونی ژانیان، میژوویه‌کی دریژخایه‌نی هه‌بووه و تا ئەم سه‌رده‌مه‌ش وه‌ک یه‌کیک له‌و باب‌ه‌تانه‌ی

که‌بوته جیگای کیشمه‌کیشی نیوان خاوه‌ن کارو کریکاران دریژه‌ی هه‌یه.

بیگومان مانه‌وه‌ی فیزیکی کریکاران و سه‌لامه‌تی ژیانان به‌شیوه‌یه‌کی گشتی هیچ کاتیک نه‌بوته بابه‌تیکی جیگای سه‌رنج وگرینگی پیدانی خاوه‌نکارو ده‌وله‌تان، چونکه سه‌رمایه‌داری هینده‌ی چاوی له کوکردنه‌وه‌ی قازانج و زیادکردنی سه‌رمایه‌کانیانه، هینده ژیانی ئینسانی کریکاریان به‌لاوه مه‌به‌ست نیه، هه‌ربۆیه به‌رده‌وام هه‌ولده‌ن خۆیان له‌م بابه‌ته بدزنده‌وه. ئه‌وه‌شی له‌هه‌ندی ولاتدا مه‌سه‌له‌ی سه‌لامه‌تی شوینیکار کراوه به‌یاسا، وه‌یا له‌یاسای کاردا جیگای بوکراوه‌ته‌وه، به‌رئه‌نجامی خه‌باتی چینی کریکار خۆیانه، که توانیویان کو‌مه‌لیک خواست به‌سه‌پینن به‌سه‌ر سه‌رمایه‌داران و خاوه‌ن کاردا و له‌یاسادا جیگیری، که تاراده‌یه‌ک کریکارانی پاراستووه له مه‌ترسیه‌کانی رووداوی نه‌خوازاوی شوینی کارو ئه‌و نه‌خۆشیانه‌ی که به‌هۆی بارخراپی هه‌لومه‌رجی کاره‌وه کریکاران گیرۆده‌ده‌که‌ن.

یاسای سه‌لامه‌تی کار چهند لایه‌نیکی گرنگ له‌خۆ ده‌گریت که‌راسته‌وخۆ په‌یوه‌ندی به‌ژیانی کریکارانه‌وه‌یه، بو‌یه ده‌بی به‌شیوه‌یه‌کی ستاندارد و هه‌مه‌لایه‌نه له‌لایه‌ن خاوه‌ن کارو کو‌مپانیاکان و ده‌وله‌تانه‌وه په‌یره‌وی لیبرکری وناچار بکرین به‌کارپیکردنی هه‌موو بنده‌کانی وه‌ک خۆی. له‌لایه‌کیتره‌وه یاسای سه‌لامه‌تی کار نابیت به‌ته‌نها حوکمه‌ت و په‌رله‌مان و ده‌زگا قه‌زاییه‌کان یه‌کلایه‌نه بریاری لینه‌ن و بیکن به‌یاسای فه‌رمی، به‌لکو

دهبى ئەم ياسايەو ھەموو بېرگەو بەند و ماددەكانى بەبەشدارى نوينه رانى كرىكاران و رىكخراوه كانى ئەوانەو ھە لالە بكرى و پراى لەسەردبرى، چونكە ئەم ياسايە لە تەرەفئىكى سەرەكيدا پەيوەندى بە ژيانى كرىكارانەو ھە يە ولەم پروانگە يە شەو ھەبى و ھەك تەرەفئىكى سەرەكى مافى دەخالە تكدردنيان لەنوسين و بېرلئيدانى ياسەكە دا بەرەسمى بۆ بناسرئت.

لە كوردستان ھەزاران كرىكاران بە ھۆى خراپى شوئىنى كارو ھە تائىستا بونە تە قوربانى، لەكاتئىكدا دەكراو دەتوانرا بەرەم كوشتارەى كرىكاران بگيرئت. ئەگەر دۆخى كارو ژيانى كرىكارانى كوردستان بەراورد بكەين بە زۆرئىك لە وولاتانى تر، دەبينين كرىكاران سەرەپراى ئەو ھە بە دەست بئىكارى فراوان و كەمى كرى و لئيرين لە كرىكانيان و نەبوونى ئازادى رىكخراو بوون و دەيان موسيبە تى ترەو دەنالئىنن، ھاوكات لە كوردستان ياساى كارئىك لە ئارادا نىيە كە پەيوەندىە كانى نئوان خاوەنكارو كرىكاران لە چوارچئو ھەكى ياسايدا بەرەسمى بناسئنىت، بە تايبە تئيش كە لەم سالانەى دوایدا كەرتى تايبەت بالادەستى پەيدا كرددو ھە، مەسەلەى دۆخى ژيانو كارى كرىكارانى كوردستان سپىردراو ھە مونا فەسەى بازارى كۆمپانىكان و بېرارى يە كالا يەنەى خاوەنكارەكانەو ھە. لەو ھە دۆخى كئيشدا شوئىنى كارى كرىكاران بۆتە مەيدانىك بۆ لە ناوچوون و پەكەوتە بوونى رۆژانەى كرىكاران و ھوكمەت و ھەزارەتى كارئيش بەرەدە يەك دۆخەكەى بەفەرماؤشى سپاردەو ھە، كە ھىچ كۆمپانىا و خاوەنكارئىك، بەخاترى

که‌مکردنه‌وه‌ی خه‌رجی وزۆرکردنی قازانج، گوئی نه‌دهن به‌سه‌لامه‌تی گیانی وجه‌سته‌یی کریکاران وره‌چاوی که‌مترین پیوانه‌و پیداوسته‌یه‌کانی پاراستی شوینی کار نه‌که‌ن. هه‌ربۆیه مه‌سه‌له‌ی پاراستنی سه‌لامه‌تی شوینیکار بۆته مه‌یدانیککی گرنگی خه‌باتی کریکارانی کوردستان له‌پاراستای باشکردنی دۆخی کارو ژیاناندا و ده‌بی یه‌خه‌ی خاوه‌نکارو ده‌سه‌لاتدارانی له‌سه‌ر بۆبگرن. به‌واتیه‌کیتر ده‌بیٔ کریکاران له‌خه‌باتی رۆژانه‌یاندا مه‌سه‌له‌ی سه‌لامه‌تی شوینیکار و دابینکردنی پیداوسته‌یه‌کانی یه‌کیک له‌و بابه‌تانه‌ بیٔ که‌بۆی تییکۆشن و له‌هه‌ولدابن به‌سه‌ر سه‌رمایه‌داران و ده‌سه‌لاتدا فه‌رزی بکه‌ن و بیکه‌نه‌ یاسا. یاسای سه‌لامه‌تی شوینی کار، مافیکی سه‌ره‌تای هه‌موو کریکاران و که‌سیکی ئاماده‌به‌کاره، کاتیکی ده‌چپته مه‌یدانی کاره‌وه، بۆیه ده‌بیٔ شوینی کاره‌که‌ی ئامن و سه‌لامه‌ت بیٔ. ئه‌وه‌ی لیڤه‌دا ده‌مانه‌ویٔ بیخه‌ینه‌روو پیشنیاریکه‌ بۆ یاساکه‌ وئه‌و لایه‌نه‌ گرنگانه‌ی که‌ئهم یاسایه‌ له‌خۆی ده‌گریت. دیاره‌ ئهم نوسراوه‌یه‌ چوارچیوه‌یه‌کی گشتیه‌و وه‌ک پرۆژه‌یه‌ک بۆ گفتوگوئی نیوان کریکاران و هه‌لسوراوانی کریکاری وئه‌وانه‌ی که‌موه‌ته‌من به‌ژیانو مه‌سه‌له‌کانی کریکارانه‌وه، به‌ده‌سته‌وه‌ بگیری و له‌ئه‌نجامدا له‌لایه‌ن پسپۆرانیکی یاساییه‌وه، له‌ره‌شنوسیکدا گه‌لاله‌بکریته‌وه‌ و دواتر خه‌بات بۆ جیگیرکردنی بکریٔ.

پروژه ياساي سه لامه تي شويئي كار

ياساكه به گشتي:

۱/ ئامانج له م ياسايه بهرگرتنه به رووداوي نهخوازراو، تهندروستي نادروست له شويئي كار، هيئانه كايه ي ژينگه ي سه لامه ت و تهندروست بو كرئكاران .

۲/ ياساكه تهواوي كرئكاران له كه رتي گشتي و تاييه تيدا ده گرئته وه .
۳/ ئه م ياسايه هه موو مه يدانه كاني شويئي كار ده گرئته وه، له كار كردن له كارخانه و كارگه كان، له شوينه خزمه ت گوزاريه كان، له ئوفيس و دائيره كان، له مه يداني باره لگرتن و شوفيري، له دوكان و چيشتخانه و هوتيله كانهتد

۴/ ئه م ياسايه خاوه ن كاره كان و كو مپانيا كان، بهرپرسانى پروژه ئابوريه كان، چ حكومي بن وچ سه ربه كه رتي تاييه ت بن، و سه رمايه داران، له هه موو مه يدانه كاني كاردا ده بي پابه ند وجي به جي كه ري ئه م ياسايه بن، ئه وان بهرپرسيار ده بن له هه موو خاله كاني ياساكه و بهرپرسياريتي ته واو ده كه ويته سه رشانيان.

۵/ حكومه ت ئه ركي سه ره رشتي گشتي ده كه ويته ئه ستو له جي به جي كردنى هه موو خاله كاني ياساكه و چاوديري كردن و گوړپيني ياساكه به له بهرچاوگرتنى پيشكه وتنى بازاړي كار و گوړانكاري له

ژینگه‌ی شوینی کاردا.

۶/ نوینه‌رانی هه‌لبژیردراوی کریکاران له‌گه‌ل نوینه‌ری خاوه‌ن کار، به‌رپرسیاری چاودیژی بۆ کاری یاساکه له شوینی کاردا، ده‌که‌ویته ئه‌ستویان.

سروشتی ژینگه‌ی کار:

۱/ ده‌بیت ژینگه‌ی کارکردن ئه‌وپه‌په‌ری ته‌ندروست و پاریزراو بیت، بۆ ئه‌م مه‌به‌سته‌ش پیشکه‌وتنی کۆمه‌لایه‌تی و ته‌کنیکی بخریته خزمه‌ته‌وه. ئه‌مانه‌ش چه‌ندلایه‌نیک له‌خۆده‌گریته:

* هه‌لومه‌رجی کارکردن ده‌بیت به‌شیوه‌یه‌ک بگونجی که په‌چاوی توانا فیزیکی و ده‌رونیه‌کانی مرۆفه‌کان بکا وله‌به‌رچاویان بگریته.
* هه‌لومه‌رجی کار ده‌بیت ئه‌ومافه به کریکاران بدات که به‌شداربن له ریکخستنی جیگای کارو ژینگه‌ی کاریان، هه‌روه‌ها له‌په‌یوه‌ند به‌هه‌ر ئالوگۆر و پیشکه‌وتنیک که له شوینی‌کاردا دیته‌کایه‌وه.

* ته‌کنیک، ریکخستنی کار، شیوه‌کانی کارکردن ده‌بیت به‌شیوه‌یه‌ک ریکبخریت که نه‌بیته هۆی زیان پیدانی فیزیکی و نه‌فسی به کریکاران، یان ئه‌رکیان زیاتر قورس بکات و ببیته هۆی روودانی رووداوی نه‌خوازارو یان نه‌خۆش که‌وتن یان تیکچوونی له‌شی کریکاران.

* ئه‌گه‌ر هه‌ر جوړیک له‌کارکردن به‌هه‌ر هۆیه‌که‌وه نه‌توانرا ئه‌م مه‌رجانه‌ی تیا په‌یره‌وبکریته ئه‌وا ده‌بیت ساعااتکاری که‌متر

٦/ ده‌بیت به‌ته‌واوی شوینی پاکردنه‌وه‌وه و فریاگوزاری ته‌ندروستی خیرا، پینداویستی کریکاران فه‌راهه‌م بکریت له شوینی کاردا.
٧/ هۆلی کارکردن و باله‌خانه‌ی کارکردن پیش وهخت ده‌بیت له‌ژیر سه‌ره‌رشتی فه‌مانگه‌ په‌یوه‌نیداره‌کاندا پشکنینی بۆبکریت وه‌کو فه‌مانگه‌ی ئاگرکوژانه‌وه و شاره‌وانی ، ته‌ندروستی و ژینگه‌.

به‌رپرسیاریتیه گشتیه‌کان:

١/ کریکاران و خاوه‌نکاره‌کان هاوکاری ده‌کهن بۆ به‌ده‌سته‌ئینانی ژینگه‌یه‌کی ته‌ندروست و سه‌لامه‌ت بۆ کریکاران.
٢/ له‌سه‌رخاوه‌ن کار پیویسته وه یان مولزومه هه‌موو ئاماده‌کاریه‌کی پیش وهخت بکات بۆ رووداوه نه‌خوازاوه‌کان که کار ده‌کاته سه‌ر سه‌لامه‌تی ژیا‌نی کریکاران له‌هه‌موو باریکه‌وه.
٣/ خاوه‌ن کار پیویسته مه‌ترسیه‌کانی رووداوه ته‌ندروستی بگریته ئه‌ستو له کاتی کارکردنی ته‌نیا‌یی کریکاریک له شوینیکی تایبه‌تی.

خاوه‌ن کار:

١/ خاوه‌ن کار به‌رپرسیاریتی ته‌واوی سه‌لامه‌تی هه‌موو تاکیکی کریکارانی له‌سه‌ر شانه‌.

* خاوه‌ن کار ده‌بیت هه‌میشه به‌نامه‌ریژی و پلان دابنیت بۆ ئه‌وه‌ی کۆنترولی کاره‌کانی بکات له شوینی کاردا، بۆ ئه‌وه‌ی ژینگه‌ی باش و سه‌لامه‌ت فه‌راهام بکات بۆ کارکردن و هه‌موو ئه‌و مه‌ترسیانه یان ئه‌گه‌رانه لابه‌ریت که ده‌بیته هۆی نا

سهلامهتي ژياني كريكاران.

۲/ خاوهن كار دهبيت راپورتي نووسراوي وهرزانهي ههبيت كه هه موو مهيدانهكاني ژينگهي كار له خؤ بگريت و پيشكهشي دهزگا پهيوهنديدارهكاني بكات.

۳/ بهرنامهي خؤرپكخستنهوه يان جاريكيتر هاتنهوه سهركار دهبيت له پلاني خاوهنكار و كؤمپانياكاندا ههبيت بؤ ئه و كريكارانهي بهشيويهك له شيوهكان نهخؤشكهوتون يان توشوي رووداويك بوون.

۴/ كؤمپانيا و كارگهكان و كارخانهكان دهبيت كهسي تايبهتي پروفيشناليان ئامادهكرديت بؤ ئه م پرسه.

۵/ خاوهنكار پيويسته لهكه مترين ماوهدا دهزگا بهرپرسهكان ئاگاداربكاتوه له كاتي برينداربووني كريكاريك يان مردني كريكاريك له شويني كاردا، راپورتي تايبهتي لهسه ر رووداوهكه بنيريت.

۶/ خاوهنكار دهبيت هه موو ئه و داواكارiane جيبهجي بكات بؤ تهواوكاري ژينگهي تهنديروست، كهلهلايهن دهزگا پهيوهندي دارهكانهوه رينمايي دهكرت.

۷/ ئه و شوينانهي كهلهلايهن كهسيكهوه يان خيزانিকেوه بهريوه دهبرين واته هه ر خؤيان كاري تيدا دهكن، دهبيت بههه مان شيوه مه رجهكاني سهلامهتي تيدا دابين كرابيت، لههه موو رووداويك دهبيت لايهني پهيوهنديدار ئاگادار بكرينهوه.

۸/ له کاتی هینانی ئامیژیکی نوئی بۆ به‌کارهیتان له شوینیکی کاردا، ده‌بیت زانیاری ته‌واو له‌سه‌ر ئامیره‌که و به‌کارهینانی ئامیره‌که و مه‌ترسیه‌کانی به‌هه‌له به‌کارهینانی ئامیره‌که بدیریت به‌و کریکارانه‌ی کاری له‌سه‌ر ده‌کن، پاشان ده‌بیت ته‌واوی پیداو‌یستی سه‌لامه‌تی ئاماده‌بکریت بۆ کریکاران، پیش له به‌کار هینانی ئامیره‌که .

۹/ به‌ستنی ئامیژی نوئی یان دانانی ئامیره‌کان ده‌بیت له‌لایه‌ن که‌سی شاره‌زاهه‌ بیت، نابیت ئه‌و هیزه‌ی ئه‌و کریکارانه به‌کاربه‌یئری که شاره‌زایان له‌و کاره‌دا نییه‌.

۱۰/ له کاتی به‌ره‌مه‌ینانی هه‌ندی ماده‌دا، به‌ تایبه‌تی ماده‌دی کیمیایی، که له‌ کۆتا قوناغدا ده‌خریته کارتۆنه‌وه، ده‌بیت ته‌واوی پیداو‌یستی دابین بکریت به‌و ئه‌و کریکارانه که پێویسته، بۆ نمونه ده‌ستکیش و ماسک، ئامیژی هه‌ناسه، جلوه‌رگی تایبه‌تی.

مه‌رجه‌کانی شوینی کار له‌ ناو کارخانه‌وه هۆنه‌کاندا:

۱/ فه‌راهه‌مکردنی که‌شوه‌ه‌وای ته‌ندروست له‌ناوه‌ی کارخانه‌کاندا.
۲/ دابینکردنی جلوه‌رگی پێویست و به‌پێ شوینی کاره‌که بۆ ته‌واوی کریکاران .

۳/ فه‌راهه‌مکردنی ئامیره‌کانی هه‌لگرتن و بارکردن و گواستنه‌وه، خۆ دوورخستنه‌وه له به‌کارهینانی هیزی کریکاران بۆ ئه‌و مه‌به‌ستانه‌.

۴/ قه‌ده‌غه‌کردنی به‌کارهینانی گروپی سیکوریتی به‌سه‌رکریکارانه‌وه.

۵/ به‌کارهینانی کورسی و میزی تایبه‌تی بۆ ئه‌و کریکاره یان ئه‌و کارمه‌نده‌ی که به‌رده‌وام کاری له‌سه‌ر کورسی و میزه‌.

۶/ دانانی پشویی كورت بۇ چەند خوله كېك بۇ رايھينانی وەرزشی .
۷/ دابینكردنی شوینی خواردن و حەسانەوہی كریكاران،
كەمەرجه كانی تەندروستی تیدا بیت.

۸/ دابینكردنی بنكەى فریاكەوتنی خیرا.

۹/ فەراھەمكردنی ھەموو جۆرە ئامیر و پیوستیەك بۇ سەلامەتی
كریكاران لەكاتی بەكارھینانی ماددەى كییمیایى یان ئامیری تیشك
دان یان ھەر شتیک كە زیان بە تەندروستی كریكاران بگەیەنى.

۱۰/ كارکردن بۇ ئەو كریكارانەى لەماوہی كارکردندا ھەمان كار
دوو بارە دەكەنەوہ ، دەبیت شیفت یان بە سەعات، یان پشویی
زیاتریان ھەبیت.

۱۱/ دابینكردنی ووزەى پاك بۇ بەكارھینان و خۆلادان لە
بەكارھینانی ووزەى پیس، وەكو گازو گازویل.

۱۲/ دانانی ئامیری ئاگادارکردنەوہ لەتەواوی شوینەكاندا ، لەكاتی
ئەگەرى پووداویكدا.

۱۳/ دانانی چەنەد دەرگای دەرچوون لەناو ھۆل و بالەخانەكاندا، بۇ
دەرچوون لەكاتی ئاگرکەوتنەوہ یان پووداوی تردا.

۱۴/ دانانی تەواوی پیوستیەکانی ئاگرکوژانەوہ لە شوینی كاردا....

**كارکردن لە شوینی تاییبەتیدا، كە مەترسی ھەییە بۇ نەخۆشی یان تەندروستی
كریكاران:**

۱/ كارکردن لە خستەخانە و شوینی تەندروستی نەخۆشی تاییبەتدا،
یان ئەوانەى لەو شوینانەدا كار دەكەن كە ئامیری تیشكى تیدایە كە

له‌و به‌شان‌دا ئەگه‌ری زۆرت‌ری هه‌یه بۆ سه‌ر ئەو کریکارو کارمه‌نده‌ی که تووش ببن. لی‌رده‌دا ده‌بی‌ت به‌رنامه‌ی تایبه‌ت له‌به‌رده‌ست‌دا بی‌ت ، بۆ که‌م‌کردنه‌وه‌ی یان نه‌هیش‌تنی ئەو ئەگه‌رانه.

۲/ کریکارانی ئەو به‌شه ده‌بی‌ت مانگانه‌ پشکینیان بۆ بکری‌ت.

۳/ کریکاران ده‌بی‌ت له‌هه‌موو پێداویستی تایبه‌ت، له‌جلوبه‌رگ و ئامیره‌کانی خۆپاراستن به‌هره‌مه‌ندن.

۴/ کاتی کارکردنی ئەو کریکارانه ده‌بی‌ت به‌رنامه‌ بی‌ت ، شیوه‌ی سه‌عاتی کارکردنیان ده‌بی‌ت تایبه‌ت بی‌ت.

۵/ ده‌رماله‌ی تایبه‌تی بۆ ئەو که‌سانه‌ دیاری بکری‌ت ، بۆ ریکاری له‌ دوورکه‌وتنه‌وه‌ی هه‌ر مه‌ترسیه‌ک.

۶/ ژینگه‌ی شوینی کارکردنیان ده‌بی‌ت زۆر پاک و سه‌لامه‌ت بی‌ت.

کارکردن له‌ کانه‌کان و بیره‌ نه‌وتی و گازیه‌کاندا:

۱/ ته‌واوی پێداویستی کارکردن له‌ جلوپه‌رگه‌وه تا ده‌گاته کلاوی تایبه‌تی و ئامیری هه‌ناسه‌دان و فلته‌ری هه‌وا ده‌بی‌ت بۆ کریکاران دابین بکری‌ت.

۲/ بوونی که‌سانی پرۆفیشنال بۆ ده‌ست‌نیشان‌کردن و لی‌کۆلینه‌وه له‌سه‌ر مه‌ترسی رووداوه‌کان ، پێش ده‌ست‌کردن به‌کارکردن له‌ شوینانه‌دا.

۳/ ته‌واوی ئاماده‌کاری کردن بۆ سه‌لامه‌تی کریکاران له‌کاتی به‌کارهینانی ماده‌ی ته‌قینه‌وه یان ماده‌ی کیمیایی تر.

۴/ بوونی شوینی ته‌ندروستی گونجاو بۆ پشوو و نانخواردن و

حه وانه وه.

۵/ خۇلادان له كارى به رده وام له يهك رۆژدا، دانانى پشوى دوو سعات جارى بۇ كرىكاران.

۶/ كار كردن به شيوهى شيفت بيت و هر شيفه تهى له چوار سعات زياتر نه بيت.

۷/ كانه كان ده بيت له ته و اوى پيداويستيه كانى سه لامه تى كرىكاران له لايه ن كه سانى پسپوره وه فرهه م بكرىت.

۸/ دانانى كورسى تاييه تى بۇ كرىكاران، بۇ ئاماده كارى بۇ ته و اوى رو و داوه نه خوازراوه كان.

۹/ كرىكارانى به شى گواستنه وه له و بو ارانه دا، ده بيت كاره كه يان به شيوه يهك ريك بخريت، كه كار نه كاته سه ر هيلاكى و بارى ده رو نيان.

۱۰/ ته و اوى ئاميرى هه لگرتن و گواستنه وه و بار كردن ده بيت فرهه م كرابيت، و هيزى كارى ده ستى به كار نه هينريت بۇ نه نجامدانى نه و كارانه.

۱۱/ هيچ كارىك پيش وه خت يان كارىكى نوى ناييت نه نجام بدرىت، به بى نه وهى پيشتر رهامه ندى له سه ر نه درايت له لايه ن ده ستگاي په يوه نديداره وه.

۱۲/ هموو كرىكارىك ده بيت مانگانه پشكنينى ته ندروستى تاييه تى بۇ نه نجام بدرىت.

۱۳/ خۇلادان له سعاتى كارى زياده و ئوقه رتاييم.

۱۴/ دانانى پشووۋى مانگانە و سالانەى تايبەتى بۇ كرىكاران.
۱۵/ نوينەرى كرىكاران بۇ ئەم پرسە ، دەبىت بنىرئىت بۇ كۆرس و
خوئىندى تايبەتى ، ھەرۋەھا كاتى بۇ برەخسىئىرى بۇ سەرپرشتى
پرسەكە.
۱۶/ ۋەستانى كارى مەترسىدار كە پىش ۋەخت لىكۆلئىنەۋەى تەۋاۋى
لەسەر نەكرائىت.

مەرجهكانى شوپنى كار ئەدەرەۋەى ھۆل و بىناى كارگردن:

ئەو كرىكارانەى لە دەرەۋەى ھۆل و بىناى كارخانە كار دەكەن، كە
ھەمىشە زياتر بەرەۋورۋى رووداۋى نەخوزراۋ دەبنەۋە، دەبىت
ئەم مەرجانەى خوارە زۆر بەۋوردى پىاد بكرىت:
۱/ دابىنكردى جلو بەرگى تايبەتى بۇ كرىكاران بە كوالىتى باش كە
بەرگەى سەرما و گەرما و ئاگر بگرىت.
۲/ بەكارهينانى كلاۋى تايبەتى بۇ ھەموو كرىكارەكان.
۳/ دوورخستىنەۋەى تەۋاۋى ھاتوچۆى ئوتومبىل لەو شوپنەى
كرىكاران كارى تىدا دەكەن، يان سوود ۋەرگرتن لە پۆلىسى
ھاتوچو بۇ رىكخستىنى ھاتوچو تاۋەكو مەترسى لەسەر ژيانى
كرىكاران كەمبكاتەۋە.
۴/ لەھەموو بالەخانەيەك كە لە دوو مەتر بەرزتر بىت، دەبىت
ئەسكلە بەكاربھىئىرى بۇ كارگردن.
لەكاتى بەكارهينانى ئەسكلەلەدا دەبىت ئامپىرى خۆبەستىنەۋە
بەكاربھىئىرى، بۇ ئەۋەى مەترسى كەۋتنە خوارەۋە كەمتر بىت.

۵/ دهبیت سوود له ئامیزهکان وهربگیری بۆ بهرزکردنهوه و داگرتن و هه‌لگرتنی شتومه‌ک و ماده‌کان، نابیت له باله‌خانه‌ی به‌رزدا به‌هیچ شیوه‌یه‌ک کریکار به‌کاربه‌ینری بۆ هه‌لگرتن و داگرتن و به‌رزکردنهوه.

۶/ دهبیت شوینی کاتی بو خواردن و هه‌وانه‌وه‌ی کریکاران ئاماده بکریت له‌و شوینه‌ی کاری تیدا ده‌کن، که مه‌رجه‌کانی ته‌ندروستی تایبه‌تی تیدا بیت.

۷/ دهبیت له‌هه‌موو ئه‌و شوینانه‌دا، پیداو‌یسته‌یه‌کانی فریاکه‌وتنی خیرا دابین بکریت.

۸/ دهبیت پلاکارت و هیماکان و داخستنی شه‌قامه‌کان یان که‌مکردنه‌وه‌ی خیرای ئوتومبیل به‌کاربه‌ینری له‌کاتی پاککردنه‌وه و چاکردنی شه‌قامه‌کاندا .

۹/ له‌کاری شه‌وانه‌دا یان کاتیک دنیا تاریک، دهبیت به‌ته‌وای شوین کاره‌که‌ پرووناک بکریته‌وه .

۱۰/ له‌کاتی قیرتاوکردندا یان به‌کاره‌ینانی مواد‌ی کیمیایی تایبه‌تدا، دهبیت ته‌وای کریکاره‌کان ئامیری هه‌ناسه و ماسک به‌کاربه‌ینن.

۱۱/ کارکردن دهبیت به‌ شه‌فت یان به‌ سه‌عات بیت بۆ ئه‌و کریکارانه‌ی هه‌مان کار ده‌کن ، بۆ نمونه کریکارک ئامیرک به‌ته‌نیا به‌ ده‌ست به‌کار ده‌ینی، دهبیت تاو تاو پشووی بدریتی بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌ندامه‌کانی له‌شی پشوو بدات.

کارکردن به کهسانی ژیر هه‌ژده سال:

له‌راستید ده‌بیت کارکردن به مندالان و گه‌نجانی ژیی هه‌ژده سال قه‌ده‌غه بکریت، به‌لام له زور وولاتدا بۆ ماوه‌ی کاتی لاوانی ژیر هه‌ژده سال ئەوانه‌ی شانزده سالی ته‌واو کردوه ده‌توان بۆ ماوه‌ی کاتی کاربکه‌ن . یان له‌کاتی پشووی هاوینه‌دا. ئیمه لیزه‌دا قسه‌مان له لاوانی سه‌رو شانزده سالیه تاکو هه‌ژده سال.

۱/ به‌هیچ شیوه‌یک نابیت کاری به‌رده‌وام واته بۆ ماوه‌ی درێژ بدریت به‌و لاوانه. واته کاریک بۆ ماوه‌ی زیاتر له دوو هه‌فته له مانگی‌دا.

۲/ ده‌بیت پچاوی ئەو خویندنه‌ی ئەو که‌سه بکریت، بو نمونه زۆریک له‌و که‌سانه ده‌خوینن و کارده‌که‌ن، نابیت به‌هیچ شیوه‌یه‌ک خسته‌ی کارکردنی کاربکاته سه‌ر کاتی خویندنه‌که‌ی.

۳/ ده‌بیت پچاوی فیزیکی ئەو که‌سانه بکریت، کاری گونجاویان پینکریت.

۴/ ئەو که‌سانه ده‌بیت کاری قورسی هه‌لگرتن و بارکردن و گواستنه‌وه‌یان پینه‌کریت.

۵/ هه‌موو مه‌رجیکی سه‌لامه‌تی کاریان بۆ دابین بکریت.

۶/ کاری زیاد واته ئوقه‌رتایم قه‌ده‌غه‌یه بۆ ئەمانه.

۷/ له‌کاتی کارکردن به‌م توێژه، ده‌بیت هه‌مان مافی کریکارانی تریان هه‌بیت.

ماوهی کارکردن:

به پئی ئه وهی ئیستا ههیه، ههر به پینی ئه و یاسایه ی کاری پیده کریت ، هه رچه نده ماوهی کارکردن دریتزه و ساله های ساله وهکو خوی ماوه ته وه. تا ئه و یاسایه گۆرانکاری به سهردا دیت، ده بیت رچاوی ئه م به شانیه ی خواره بکریت:

۱/ ماوهی کارکردن ده بیت پینچ رۆژ بیت، دوو رۆژ پشووی له سه ریه ک ، ماوهی کارکردنیش نابیت له ۸ سه عات زیاتر بیت.

۲/ ماوهی پشووی ده بیت دیاری بکریت ، به وهی له ماوهی ئه و ۸ سه عاته دا ، دوو پشووی کورتی ۱۵ خوله کی ، له گه ل پشوویه کی ۴۵ خوله کی هه بیت بۆ نان خواردن.

۳/ کاری زیاده ، ده بیت به ریکه وتن بیت له گه ل کریکاراندا، به زیاده مووچه ی دووئه وه نده بیت بۆ ئه و سه عاتی زیادانه.

۴/ کاری شهوانه ده بیت کریکه ی به لایه نی که م له سه دا سی زیاتر بیت به راورد له گه ل کاری رۆژانه.

۵/ کاری شهوانه ده بیت ئاره زومه ندانه بیت.

۶/ ئه و که سه ی به رده وام کاری شهوانه ده کات ده بیت چوار رۆژ کاربکه ن.

۷/ پشووی سالانه ی چوار هه فته ده بیت به ربه سمی بناسری.

۸/ له کاتی نه خۆش که وتن یان رهوداودا له شوینی کار، کریکاران مافی ئه وه یان ههیه له ماله وه بمیننه وه بۆ ماوهی پتویست به مووچه ی ته واوه وه.

گیچه‌لی سیگی:

- ۱/ گیچه‌لی سیگی به‌همو شیوه‌یه‌ک قدغه‌یه ، جا گیچه‌له‌که فیزیکی بیت یان به قسه‌کردن و توانج.
- ۲/ هرخاوه‌ن کاریک گیچه‌ل به کارم‌ندان یان کریکارانی بکات ده‌چیته سزای تاوانه‌وه.

نوینه‌ری کریکاران بو پاراستنی یاساکانی تایبه‌ت به کارو باری کریکاران:

- ۱/ له‌همو مه‌یدانیکی کاردا ، ده‌بیت دوو نوینه‌ری دیاری بکریت له له‌لایه‌ن کریکارانه‌وه بو به‌دادواچوون، یان ریکه‌وتن و دانیشتن له‌گه‌ل خاوه‌ن کاردا.
- ۲/ نوینه‌ره‌کان مافی بریاردان و به‌وداچوونیان هه‌یه له‌سه‌ر هه‌موو بر‌گه‌که‌کان.
- ۳/ نوینه‌ره‌کان هه‌موو رووداوئیک یان داواکاریه‌ک و یان پیشنیهادیک به نووسراوه‌یی ده‌گه‌یه‌نن به ده‌ست خاوه‌ن کار و لایه‌نه به‌رپرسیاره‌کان.
- ۴/ له سالی‌کدا جاریک یان دوو جار له کوبونه‌وه‌ی گشتی کریکاراندا ئەم نوینه‌رانه دیاری ده‌کرین.
- ۵/ ماوه‌ی کارکردنی ئەم نوینه‌رانه به‌پن کاره‌کانیان له‌و مه‌یدانه‌دا که‌مه‌کریته‌وه. واته هه‌فته‌ی چهند سه‌عاتیان پیوسته بو کارکردن له‌و بواره‌دا یان دانوسان له‌گه‌ل خاوه‌ن کاردا له کاری رۆژانه‌یان که‌مه‌کریته‌وه ، یان وه‌کو کاری رۆژانه بو‌یان ده‌ژمیری‌ت ، له‌گه‌ل دا‌بینکردنی هه‌ندی ده‌رماله‌ی تایبه‌تی بو‌یان.

- ٦/ نوينه ران دهبيت له لايه ن خاوه ن كاروهه بنيريدرين بؤ خويندني تايبه تي يان كورسي تايبه تي بؤ فيربووني برهگه كاني ياساكه.
- ٧/ نوينه رهكان دبيت مافي مانه وه يان له سه ر كار پاريزارو بيت.
- ٨/ نوينه رهكان به هيچ شيويه كه نابيت له ژير هه ره شه ي خاوه ن كاردا بن.
- ٩/ له كاتي نه گه شتن به ريكه وتن يان سه ريچي له لايه ن خاوه ن كاروهه ، نوينه رهكان ده توانن سكالآ تومار بكن له لاي لايه ني په يوه نديدار.
- ١٠/ نوينه رهكان دهبيت ئاسايترين سه ريچي يان رووداو تومار بكن ، بيگه يننه جيگاي مه به ست.
- ١١/ خاوه ن كار دهبيت نوينه ري هه لبرژراو به ره سمى بناسي .
- ١٢/ مانگانه نوينه رهكان له گه ل خاوه نكار كوډه بنه وه .
- ١٣/ نوينه رهكان گازنده و داواكاري و قسه ي كرئكاران له و مه يدانه دا ده گه يه ن به خاوه ن كار.
- ١٤/ نوينه رهكان زانباري پئويست له سه ر سه لامه تي شويني كارو ياساكه ده گه يه ن به كرئكارو كارمندان.
- ١٥/ نوينه رهكان نابيت هيچ ريگايه كيان ليبيگيري، يان به ره به ست بخريته به رده ميان بؤ كاره كانيان.

نوينه راني كرئكاران و خاوه نكار:

- ١/ مانگانه هه ردوولايه ن كوډونه وه ي تايبه تي ئاسايي ئه نجام ده دن.
- ٢/ له كاتي رووداني هه ر رووداويكدا كوډونه وه ي نائاسايي له نيوان

- ه‌ردو‌لادا نه‌نجام ده‌دری.
- ۳/ نوینه‌ری کریکاران، ساکالاو داواکاری کریکاران به نووسراوی پیشک‌ه‌شی خاوه‌نکار ده‌کات.
- ۴/ له‌کاتی به‌نه‌نجام نه‌گشتی ه‌ردو‌ولا له‌سه‌ر پرسه‌کان، نوینه‌ری کریکاران ساکالاو لای لایه‌نی په‌یوه‌ندی‌دار تۆمار ده‌کات.
- ۵/ له‌کاتی گه‌یشتنی ه‌ر ساکالاویه‌ک بۆ دادگاگان، خاوه‌نکار ته‌واوی مه‌سره‌فی پاریزه‌رو دادگا له‌ نه‌ستۆ ده‌گریت.
- ۶/ نوینه‌ری کریکاران مؤله‌تی پی‌ده‌دریت ، بۆ کاتی چوونی بۆ تۆمارکردنی ساکالاو و بینینی پاریزه‌رو ئاماده‌یی له‌ دادگاگاندا.
- ۷/ له‌هه‌موو کۆبونه‌وه مانگانه‌کاندا ، ده‌بیت راپورتی ژینگه‌ی کار ئاماده‌کرایت.

نه‌کاتی نه‌بوونی نوینه‌رایه‌تی کریکاراندا:

- نه‌گه‌ر له‌شوینکاریکدا کریکاران نوینه‌ریان نه‌بیت وه‌یا ه‌یشتا نوینه‌ریان ه‌ل نه‌بژاردبیت، وه‌یاخود له‌حاله‌تیکدا ژماره‌ی کریکاره‌کان که‌مبن یان تاک نه‌وا:
- ۱/ له‌حاله‌تی سه‌رپیچی کردنی بره‌گه‌کانی نه‌م یاسایه‌دا له‌لایه‌ن خاوه‌نکاره‌وه نه‌وا کریکاران ده‌توانن راسته‌وخۆ سکالا له‌لایه‌نه په‌یوه‌ندی‌داره‌کان تۆمار بکه‌ن.
- ۲/ ته‌واوی بره‌گه‌کانی یاساکه‌که‌له‌شوینه‌کانیتر په‌یره‌ویان لیده‌کری، له‌م شووینکارانه‌ش هه‌م خاوه‌نکار وه‌هه‌م کریکاران ده‌گریته‌وه.

قهره بۆکان:

۱/ له کاتی رووداوێکی نهخوازاویدا جا مردن بیت یان بریندار بوون ، فیزیکی یان زهنی، خاوهن کار دهبیت قهره بووی ئه و کریکاره یان کارمهنده بکاتهوه.

۲/ قهره بوو دهبیت له ئاستی رووداوهکه بیت. قهره بووهکه بری پارهییهکی به کومه له دهری بهو کهسه، یان خیزانی.

۳/ دهبیت بری ئه و پارهی به پی شیوهی رووداوهکه له یاسای کاردا دانرابی.

۴/ له کاتی نهخۆشی بههۆی شوینی کارهوه، یان بههۆی رووداو له شوینی کاردا، دهبیت پشوو بدری بهو کهسه ، وه به مووچهی تهواوهوه.

۵/ تهواوی چارهسهری دهرمان و دکتۆر دهکهوێته سهر شانی خاوهنکار.

۶/ له کاتی رازی نهبوونی کهسهکه بهو بره قهره بووه ، له پریگای نوینه رهکهیهوه دهتوانی سکالا تۆمار بکات.

۷/ له کاتی روودانی مردندا، دهبیت خاوهنکار مووچهی مانگانه بۆ خیزانی ئه و کهسه دابین بکات، ئه گهر کریکارهکه له کهرتی تایبهتدا کاری کرد.

سزاکان:

۱/ خاوهن کار له کاتی فهراهام نهکردنی یه کیک له بری که کانی یاساکهی جیبه جی نهکرد، له پاش ئاگادارکردنهوهی یه کهمی،

به‌ره‌وو‌پووی سزا ده‌بیته‌وه. جا سزا که داخستنی شوینه‌که بیته یان سزای مادی بیته.

۲/ نه‌گه‌ر نوینه‌ری کریکاران هه‌ره‌شه یان به‌به‌به‌سه‌ست بخریته سه‌رکاره‌که‌ی ، خاوه‌ن کار سزا ده‌دریته به بری مادی.

۳/ نه‌گه‌ر خاوه‌نکار ئاماده نه‌بیته پابه‌ند بیته به دانی قه‌ره‌بوو، نه‌وا سزای مادی زیاتر ده‌دریته یان شوینه‌که‌ی پیداده‌خریته.

۴/ نه‌گه‌ر خاوه‌نکار ساخته‌کاری بکات له یه‌کیک له برپه‌کانی یاساکه. نه‌وا به‌ره‌وو‌پووی دادگا ده‌بیته‌وه، شوینه‌که‌ی پیداده‌خریته.

۵/ نه‌گه‌ر خاوه‌نکار راپورتی ناراست بدات له‌سه‌ر ژینگه‌ی شوینی کار، نه‌وا به‌ره‌وو‌پووی سزای دادگا ده‌بیته‌وه، شوینه‌که‌ی پیداده‌خریته.

کو‌تایی پروژه یاساکه

لهبلاوگراوهکاني دهنگي کريکار

کانوني دووهم ۲۰۲۱